

نظامنامه اخلاق آموزش

معاونت آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

عنوان: نظامنامه اخلاق آموزش
تدوین: معاونت آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
مشاوره علمی: انجمن علمی اخلاق کاربردی ایران
مشارکت: دفتر برنامه ریزی آموزش عالی
صفحه آرایی و چاپ: اداره کل روابط عمومی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
تاریخ: بهمن ماه ۱۳۹۹

فهرست مطالب

۵	دماج
۶	معرفی کوتاه نظامنامه اخلاق آموزش
۸	الگوی نظامنامه اخلاق آموزش وزارت عتف
۹	اصول اخلاقی آموزش
۱۱	مسئولیت های اخلاقی سازمانی
۱۲	۱. مسئولیت های اخلاقی در سیاستگذاری آموزش
۱۴	۲. مسئولیت های اخلاقی معاونت آموزشی وزارت عتف در قبال مؤسسات آموزش عالی
۱۶	۳. مسئولیت های اخلاقی در قبال جامعه، سپهر عمومی و رسانه
۱۸	۴. مسئولیت های اخلاقی دانشگاه در قبال دانشجو
۲۰	۵. مسئولیت های اخلاقی دانشگاه در قبال اعضای هیأت علمی، مدیران و کارشناسان آموزشی
۲۲	۶. مسئولیت های اخلاقی دانشگاه در قبال گروه های آموزشی
۲۳	عقدنامه های اخلاقی
۲۴	۷. عقدنامه اخلاقی دانشجو
۲۶	۸. عقدنامه اخلاقی اعضای هیأت علمی
۲۹	۹. عقدنامه اخلاقی مدیران و کارشناسان آموزشی
۳۱	۱۰. عقدنامه اخلاقی گروه های آموزشی
۳۳	۱۱. عقدنامه اخلاقی اعضای کانون های صنفی و سمن ها
۳۵	فرآیندهای نظام های حرفه ای
۳۶	۱۲. اخلاق آموزش الکترونیکی
۳۹	۱۳. اخلاق ارزشیابی تحصیلی
۴۲	۱۴. اخلاق در هدایت پایان نامه و رساله ها
۴۵	پیوست تعریف منابعیم

نظامنامه
اخلاق
آموزش

دساحه

توسعه و کارآمدی نظام آموزش عالی کشور برپایه‌ی اصول و مسؤلیت‌های اخلاقی در سیاست‌ها و سیاستگذاری‌ها، مدیریت و خدمات آموزشی، فرآیندها و نظام‌های حرفه‌ای استوار است. مسؤلیت‌پذیری دانشگاه‌ها در قبال جامعه، دانشجویان، کراتقدر، اعضای خانواده بزرگ و فریخته آموزش عالی و پایبندی بهکاران و دانشجویان به عهدنامه‌های اخلاقی ضامن رشد اخلاقی در نظام آموزش عالی و زمینه‌ساز ارتقای اخلاقی جامعه است.

نظامنامه
اخلاق
آموزش

به منظور همسان‌سازی رعایت اصول اخلاقی در آموزش به سفارش معاونت آموزشی وزارت عتف و با همکاری انجمن علمی اخلاق کاربردی ایران و مشارکت بسیاری از اعضای بیات علمی، کارشناسان و دانشجویان سند حاضر تحت عنوان نظامنامه اخلاق آموزش تدوین شده است. این سند اخلاقی به‌ایستکه فعالیت‌های آموزشی در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی کشور می‌باشد. مادانشکامیان و دانشجویان بگویند وفاداری یاد می‌کنیم که وفادار و متعهد به نظامنامه اخلاق آموزش باشیم و از خداوند مهربان برای عمل به آن یاری می‌طلبیم.

ممنور غلامی

معرفی کوتاه نظامنامه اخلاق آموزش

مسئولیت‌پذیری اخلاقی در حوزه آموزش حاصل سه مؤلفه است: حساسیت نسبت به حقوق همه صاحبان حق، شناخت تفصیلی حقوق آنان و پابندی نظام‌مند به حقوق. شناخت حقوق ذی‌نفعان و صاحبان حق در سیاست‌گذاری، مدیریت و فعالیت‌های گسترده آموزشی در آموزش عالی نیازمند مطالعات چندوجهی است: پژوهش در منابع و حیاتی، شناخت انتقادی تجارب دانشگاه‌های جهان در فرهنگ‌های گوناگون، رهاورد‌های گستره معرفتی اخلاق حرفه‌ای و شناخت دیدگاه‌های اعضای خانواده بزرگ آموزش عالی و ذی‌نفعان حوزه آموزش.

نظامنامه
اخلاق
آموزش

حاصل مطالعه چندوجهی، با مشارکت هرچه بیشتر صاحبان حق، به تنظیم سند نظامنامه اخلاقی حاضر انجامید. به منظور تدوین این سند، مشارکت عمومی در کارگاه‌های آموزشی-مشاوره‌ای و کارکرده‌های گوناگون در دانشگاه‌های مختلف با بکارگیری انجمن علمی اخلاق کاربردی ایران صورت گرفت.

در این سند، مسئولیت‌ها و تعهد‌های اخلاقی در سطوح سازمانی، گروهی، فردی و فرآیندی و نظام‌های حرفه‌ای بر پایه اصول اخلاقی دوازده‌گانه بیان شده است. نظامنامه اخلاق آموزش، اصول اخلاقی و خط‌مشی‌های مرتبط با آنها را در سطح ملی طرح می‌کند.

امید داریم سند جامع اخلاقی یکپارچه و فراگیر برای همه ناموریت‌های وزارت معارف

تدوین کرده. دانشگاه ها و مؤسسه های آموزش عالی بر پایه این الگویی توانند شیوه نامه اجرایی خود را برای نظامنامه اخلاق آموزش تدوین کنند.

نظامنامه
اخلاق
آموزش

الگوی نظامنامه اخلاق آموزش وزارت عتف

اصول اخلاقی آموزش

مسئولیت های اخلاقی سازمانی

۱. مسئولیت های اخلاقی در سیاستگذاری آموزش
۲. مسئولیت های اخلاقی معاونت آموزشی وزارت عتف در قبال مؤسسات آموزش عالی
۳. مسئولیت های اخلاقی در قبال جامعه، سپهر عمومی و رسانه
۴. مسئولیت های اخلاقی دانشگاه در قبال دانشجوین
۵. مسئولیت های اخلاقی دانشگاه در قبال اعضای هیات علمی، مدیران و کارشناسان آموزشی
۶. مسئولیت های اخلاقی دانشگاه در قبال گروه های آموزشی

نظامنامه
اخلاق
آموزش

عهدنامه های اخلاقی

۷. عهدنامه اخلاقی دانشجوین
۸. عهدنامه اخلاقی اعضای هیات علمی
۹. عهدنامه اخلاقی مدیران و کارشناسان آموزشی
۱۰. عهدنامه اخلاقی گروه های آموزشی
۱۱. عهدنامه اخلاقی اعضای کانون های صنفی و هم سن ها

فرایندها و نظام های حرفه ای

۱۲. اخلاق آموزش الکترونیکی
۱۳. اخلاق ارزشیابی تحصیلی
۱۴. اخلاق در بدایت مابان نامه ها و رساله ها

اصول اخلاقی آموزش

در همه فعالیت های آموزشی با ایمان به خدا و یاری خواهی از او در چهارچوب مبانی ارزشی نظام آموزشی علم و فناوری کشور بر اصول اخلاقی ۱۲ گانه زیر پابند هستیم:

۱. انجام و یکپارچگی
۲. تقدیری و پاسخگویی
۳. مشارکت طلبی
۴. اقتدار همراه با صمیمیت
۵. شفافیت
۶. انصاف و عدالت
۷. وفاداری به حقیقت
۸. احترام به استقلال
۹. احترام به کرامت ذاتی انسان ها
۱۰. رازداری و حفظ حریم خصوصی
۱۱. قدردانی
۱۲. کیفیت و پایداری

نظامنامه
اخلاق
آموزش

نظامنامه
اخلاق
آموزش

نظامنامه
اخلاق
آموزش

مسئولیت‌های اخلاقی سازمانی

۱. مسؤلیت‌های اخلاقی در سیاستگذاری آموزش

سیاستگذاری به مثابه یکی از ارکان سرنوشت‌ساز آموزش عالی تأثیر راهبردی در جهت‌گیری اخلاقی نظام آموزش عالی کشور دارد. رهبران نظام آموزش عالی با وقوف بر نقش خطیر اخلاقی خود در سیاستگذاری نظام آموزش بر مسؤلیت‌های خود به شرح زیر تکلیف دارند:

۱. ملاحظات اخلاقی نظام‌مند در سیاستگذاری آموزشی و ارزیابی پیشین‌پایه‌های اخلاقی، فرهنگی و اجتماعی سیاست‌ها با توجه به شرایط روز.
۲. حمایت از حقوق همه ذی‌نفعان و صاحبان حق در فعالیت‌های آموزشی.
۳. حمایت از حقوق و نیازهای گروه‌های آسیب‌پذیر در سیاست‌ها و فعالیت‌های آموزشی.
۴. پایبندی به عدالت اجتماعی در توزیع ملی فرصت‌ها، منابع، امکانات و سرمایه‌های آموزشی.
۵. مواجه عادلانه و منصفانه در رویه‌ها و سبک‌های ارتباطی با ذی‌نفعان در آموزش.
۶. ارتقای شفافیت و پیش‌بینی‌پذیری اخلاقی در نظام آموزش.
۷. استقرار نظام پاسخگویی کارآمد و تقویت روحیه نقدپذیری در آموزش.
۸. احترام به فرهنگ‌های قومی، زبانی و مذهبی و حمایت از حقوق جنسیتی در سیاست‌ها و فعالیت‌های آموزشی.

۹. وفاداری به حقیقت و توجه تقادانه به سازهای علمی کشور در گسترش نظام آموزش.
۱۰. صیانت از منافع ملی از طریق ارتقای کیفیت آموزش، تعامل جهانی و دستیابی به جایگاه برتر جهانی کشور در آموزش.
۱۱. استقرار نظام تشویق و قدردانی از عملکرد اخلاقی در سطح سازمانی، گروهی و فردی بر پایه ارزیابی عینی و علمی.
۱۲. اهتمام به ارتقای فرهنگ سازمانی شایسته محور و استوار بر کرامت ذاتی انسان ها.
۱۳. حمایت از بی طرفی و استقلال علمی در فعالیت های آموزشی.
۱۴. احترام به خرد جمعی و استفاده از دیدگاه های خانواده آموزش عالی در تصمیم سازی، اجرا و نظارت.
۱۵. صیانت از حریم خصوصی و محرمانگی اطلاعات در سیاست ها و سیاستگذاری.
۱۶. سیاستگذاری، هدایت، حمایت و نظارت بر برنامه های رشد اخلاقی دانشگاه ها و مؤسسه های آموزش عالی.

۲. مسؤلیت‌های اخلاقی معاونت آموزشی وزارت عتف در قبال مؤسسات آموزش عالی

معاونت آموزشی وزارت عتف جایگاه راهبردی در موفقیت مؤسسات آموزش عالی در نیل به اهدافشان دارد. رهبران، مدیران و کارکنان حوزه معاونت آموزشی، تحقق مسؤلیت‌های اخلاقی به شرح زیر را وظیفه خود می‌دانند:

۱. توجه به رسالت راهبری معاونت آموزش و حمایت از استقلال دانشگاه‌ها و مشارکت فعال در بهبود قوانین در حمایت از استقلال دانشگاه‌ها.
۲. هدایت، حمایت و نظارت بر برنامه رشد اخلاقی دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش اخلاقی.

۳. احترام به خوش‌نامی و برند دانشگاه‌ها.

۴. ارتقای فرصت رقابت اخلاقی در فعالیت‌های آموزشی.

۵. توزیع عادلانه فرصت‌ها، مسؤلیت‌ها و منابع و پامندی به عدالت رویه‌ای در مواجهه با دانشگاه‌ها.

۶. حمایت از جهت‌گیری اخلاقی فرآیندها و نظام‌های حرفه‌ای دانشگاه‌ها بر پایه اصول اخلاق آموزش.

۷. احترام به حق دانشگاهیان در برخورداری از مدیران لایق و منصف.

۸. ارتقای فرهنگ پاسخگویی متقابل معاونت آموزشی و دانشگاه‌ها.

۹. احترام اصیل به همه بکاران در دانشگاه، مشارکت طلبی و دوری از هرگونه تبعیض جنسیتی، قومی، زبانی و مذهبی.
۱۰. حمایت از شفافیت سازمانی و سلامت اداری، مالی و رفتاری دانشگاه.
۱۱. توجه به تناسب اختیارات و امکانات مامولیت.
۱۲. تقدیر از سیاست و اقدام اخلاقی دانشگاه در آموزش.

۳. مسؤلیت‌های اخلاقی در قبال جامعه، سپهر عمومی و رسانه

اعضای خانواده بزرگ آموزش عالی کشور با آگاهی از رسالت ملی و اجتماعی دانشگاه‌ها، مسؤلیت‌های اخلاقی خود در قبال جامعه، سپهر عمومی و رسانه به شرح زیر تکلیف می‌کنند:

۱. تعهد و پایبندی به مأموریت آموزشی وزارت عتف و سایر اسناد بالادستی و سیاست‌ها در تأمین منافع ملی و مشارکت علمی در بازنگری اخلاقی اسناد بالادستی.
۲. توسعه رشته‌های کاربردی در رفع نیاز جامعه و مشارکت در ارتقای بهره‌وری ملی از طریق افزایش مستمر کیفیت آموزش.
۳. هم‌سازي منافع شخصی، سازمانی و ملی.
۴. ترویج مبانی علمی آزاد اندیشی و مشارکت در ارتقای فرهنگ آزادی بیان، نقد سازنده و گفتگوی اثر بخش اجتماعی.
۵. مشارکت فعال با نهاد‌های فرهنگی در رشد اخلاقی-دینی جامعه.
۶. اهتمام به تربیت شهروندان مسؤلیت‌پذیر، خردورز و متخصص و پربهره‌آزاد ترویج مدرک‌گرایی.
۷. اهتمام به تعامل دانشگاه‌ها و رسانه در ارتقای آموزش‌های دانشگاهی و سواد عمومی شهروندان (مانند سواد رسانه‌ای، سواد حقوقی، سواد اخلاقی و...).
۸. مشارکت در گسترش دانش و فناوری اخلاق کاربردی در صنعت‌ها و

حرفه‌ها (مانند اخلاق مهندسی، اخلاق قضا، اخلاق کسب و کار، اخلاق سازمانی، اخلاق عمومی و...) (...

۹. گسترش دانش و فناوری شناخت میراث تاریخی و فرهنگی و صیانت از آنها و مشارکت در ترویج فرهنگ توجه به سرمایه‌های فرهنگی و اجتماعی.

۱۰. احترام به حقوق شهروندی و مواجهه صادقانه و عادلانه با شهروندان و گروه‌های اجتماعی.

۱۱. اهتمام به تعامل اخلاقی و ارزشی مؤسسه‌های آموزش عالی با حوزه‌های علمی و سازمان‌های ملی و بین‌المللی.

۱۲. اهتمام به توسعه دانش و فناوری‌های حفاظت و توسعه سازگار با محیط زیست جهت ارتقای استانداردها و ترویج سواد، حساسیت و مشارکت محیط‌زیستی شهروندان.

۴. مسؤلیت‌های اخلاقی دانشگاه در قبال دانشجویان

دانشجویان سرمایه‌ی ملی و امانت‌الهی در دانشگاه هستند. هدف دانشگاه تربیت شهروندان خردورز، دانشمند، کارآمد و متعلق در کشور است. دانشگاه‌ها در فعالیت‌های آموزشی بر مسؤلیت‌های اخلاقی خود در قبال حقوق دانشجویان به شرح زیر اهتمام دارند:

۱. احترام اصیل و پایدار به دانشجویان و گرامیداشت شخصیت آنان در شئون مختلف آموزشی.
۲. احترام به حق دانشجویان در بهره‌مندی از اعضای هیأت علمی دارای دانش به روز، اخلاق‌مدار، مسؤلیت‌نדר و حرفه‌ای.
۳. حمایت معنوی و فکری از دانشجویان و ارائه مشاوره سودمند.
۴. صیانت از مالکیت فکری و معنوی ایده‌ها و نوآوری‌های دانشجویان.
۵. حمایت از گفتمان آزاداندیشی دانشجویان.
۶. ایجاد محیط‌شاد و سالم و تأمین فضای چیدمان مناسب و به روزرسانی منابع کتابخانه‌ای و فناوری‌های لازم آموزشی.
۷. اصلاح مستمر برنامه‌های آموزشی در جهت افزایش کیفیت یادگیری، سطح دانش و مهارت‌ورزی و افزایش توان پاسخگویی به نیازهای امروز و فردای جامعه به منظور اشتغال‌پذیری و کارآفرینی.

۸. ایجاد فرصت عادلانه رقابت علمی و حمایت از نخبه‌ها و پرهنراز نورچشمی پروری.
۹. ارتقای شفافیت و نظم آموزشی و پیش‌بینی پذیرش در فعالیت‌های آموزشی.
۱۰. اهتمام به رشد اخلاقی و تربیت جامع‌نگر دانشجویان.
۱۱. استقرار نظام آزمون، ارزشیابی تحصیلی منصفانه، یادبنده و عاری از آسیب‌های روانی و اجتماعی.
۱۲. مواجهه صادقانه و صریح با دانشجویان.
۱۳. پابندی به عدالت در همه شئون آموزشی و پرهنراز هرگونه تبعیض قومی و جنسیتی.
۱۴. اهتمام به افزایش مشارکت ارزش دانشجویان در تصمیم‌سازی، اجرا و نظارت.
۱۵. احترام به حق انتخاب دانشجویان.
۱۶. رازداری و صیانت از حریم خصوصی دانشجویان.
۱۷. اطلاع‌رسانی شفاف، به موقع و کامل امور آموزشی.

۵. مسؤلیت‌های اخلاقی دانشگاه در قبال اعضای هیأت علمی، مدیران و کارشناسان آموزشی

اعضای محترم هیأت علمی، مدیران و کارشناسان آموزش به مثابه سرمایه‌گرانقدر دانشگاه نقش اساسی در دستیابی به اهداف آموزشی و تربیتی دارند. دانشگاه‌ها در فعالیت آموزشی بر مسؤلیت‌های اخلاقی خود در قبال آنان به شرح زیر اهتمام دارند:

۱. ارتقای حساسیت‌های اخلاقی اعضای هیأت علمی و کارشناسان و حمایت و تقدیر از مسؤلیت‌پذیری و عملکرد اخلاقی آنان.

۲. ایجاد بستر مناسب و فرصت عادلانه برای نوآوری‌ها و خلاقیت، تقدیر و صیانت از مالکیت فکری و معنوی آنان.

۳. اهتمام به ترویج صمیمیت، همدلی، کارگرویی، انجام، نشاط کاری و تعامل مشتقانه پیشگوتان و جوانان.

۴. توجه به تناسب امکانات، مسؤلیت‌ها و اختیارات و اهتمام به توان‌افزایی حرفه‌ای.

۵. حمایت معنوی و حقوقی از عملکرد قانونی مدیران، کارشناسان و اعضای هیأت علمی.

۶. تقویت انگیزه‌های درونی و مهارت‌های زیست اخلاقی در فعالیت‌های آموزشی.

۷. نهادینه‌سازی داوری مضافه، عادلانه و بی‌طرف در فعالیت حرفه‌ای اعضای هیأت علمی و کارشناسان.

۸. صیانت از حریم خصوصی و محرمانگی اطلاعات.

نظامنامه
اخلاق
آموزش

۹. نهادهای سازمی احترام و توجه به کرامت افراد و استقلال فردی در فرآینک سازمانی.
۱۰. اطلاع رسانی شفاف، به موقع و کامل امور حرفه‌ای و آموزشی.
۱۱. حیات از رفاه و امنیت معیشتی.
۱۲. استقرار نظام تک‌ریم پیشگوتان و بازنشنگان و بهره‌مندی بهینه از تجارب حرفه‌ای آنان.
۱۳. مدیریت دانش و تجارب حرفه‌ای بهکاران.
۱۴. ارزیابی اخلاقی عملکرد و جهت ارتقای کیفیت و اثر بخشی فعالیت‌های آموزشی و پرهنراز کیفیت‌گرایی.
۱۵. اهتمام به مشارکت عمومی و مواجهه صادقانه و صریح با بهکاران.
۱۶. توزیع عادلانه مسئولیت‌های شغلی، منابع و امکانات و پامندی به عدالت رویه‌ای در مواجهه با بهکاران.
۱۷. تقدیری و پاسخگویی به بهکاران.

۶. مسؤلیت‌های اخلاقی دانشگاه در قبال گروه‌های آموزشی

گروه‌های آموزشی عملیاتی‌ترین واحد در انجمن رسالت آموزشی دانشگاه است. نشاط علمی، حسن‌بجاری و اخلاق حرفه‌ای در گروه‌های آموزشی تاثیر را به‌سودی در تربیت شهروندان منحص و منسول دارد. حوزه آموزش دانشگاه بر مسؤلیت‌های اخلاقی خود در قبال گروه‌های آموزشی به شرح زیر به‌دول و به‌بیار هستند:

۱. حمایت از استقلال گروه‌های آموزشی و ارزیابی مستمر درونی و بیرونی فعالیت‌های آموزشی گروه و بهبود کیفیت بر اساس ارزیابی‌ها.
۲. مواجهه عادلانه با گروه‌های آموزشی در توزیع منابع، فرصت‌ها و مشارکت‌ها.
۳. ترویج فرهنگ گفتگوی اثرنخس و بهره‌مندی از خرد جمعی در گروه‌ها.
۴. ترویج زمینه‌های اخلاقی، بجاری میان رشته‌ای و تعالی بین‌گروپی.
۵. مشارکت در ترویج فرهنگ صمیمیت، فروتنی علمی، داوری منصفانه حرفه‌ای.
۶. نهاده‌ن کردن پایبندی به نظامنامه اخلاق آموزش و حمایت از رشد اخلاقی گروه‌ها.

نظامنامه
اخلاق
آموزش

نظامنامه
اخلاق
آموزش

عهدنامه های اخلاقی

۷. عهدنامه اخلاقی دانشجویان

مادان شبویان، تحصیل در دانشگاه را فرصت گرانتدر در کسب توانمندی های لازم برای ساختن آینده درخشان کشوری دانیم و با آگاهی از رسالت خطیر خود بر مسئولیت های اخلاقی زیر پابند هستیم:

۱. در جهت رشد مستمر علمی سخت کوشیم و افزایش مشارکت تقادان در فرآیند تعامل یاددهی-یادگیری را راهی برای رشد علمی خود می دانیم.
۲. در ستاری در همه فعالیت های یادگیری و ارزشیابی تحصیلی را مرام اخلاقی خود می دانیم.

۳. با ارزیابی منصفانه عملکرد آموزشی اساتید و گروه آموزشی، دانشگاه را در ارتقای کیفیت آموزشی یاری می کنیم.

۴. در هر شرایطی با خویش مهربانیم و هوشیارانه عزت نفس، خودباوری و منزلت دانشجویی را ارج می نهیم.

۵. مناسبات با ما به دیگر و نیز با گروه آموزشی، اساتید و کارشناسان در همه موقعیت های آموزشی بر احترام، صمیمیت، دوستی، مهربانی، بکاری و قدردانی استوار است.

۶. احترام به بهنجاری های قومی، مذهبی، باورنا و دیدگاه های دیگران مرام ما است.

۷. سبک پوشش و الگوی رفتاری ما درون و بیرون از دانشگاه، نشانگر شان دانشجویی و آبران اخلاقی و تربیتی دانشگاه است.

۸. خردمندی و فراست راد استفاده بهینه از اساتید، امکانات، وقت و فرصت های آموزشی و برنامه ریزی دقیق و سخت کوشی در یادگیری می دانیم.
۹. حفظ اموال دانشگاه و وظیفه اخلاقی ما است. دانشگاه راد حفظ آراستگی و پاکیزگی محیط یاری می دهیم.
۱۰. با احترام به ارزش های راهبردی دانشگاه بر خواسته های به حق، قانونی و به دور از تبعیض تاکید می کنیم.
۱۱. حفظ سلامت جسمی، روانی، اجتماعی، اخلاقی و معنوی خود و سایر دانشجویان در محیط کلاسی و آموزشی و وظیفه اخلاقی ما است.
۱۲. داورى درباره دیگران برابر آگاهی کافی، بی طرفی و انصاف استوار می کنیم.
۱۳. در جستجوی تعادل و حقیقت، حفظ استقلال دانشجویی و افزایش خلاقیت و نوآوری خویش سخت کوش هستیم.
۱۴. بر رازداری و حفظ حریم خصوصی دیگران تاکید می کنیم.

۸. عهدنامه اخلاقی اعضای هیأت علمی

ما اعضای هیأت علمی، منزلت حرفه‌ای خویش را فرصت خدمت خالصانه می‌دانیم و با آگاهی از نقش الگویی خود به پایداری بر مسئولیت‌های اخلاقی در حرفه مقدس آموزش به شرح زیر تاکید می‌کنیم:

۱. دانشجویان امانت الهی نزد ما هستند. ما با استفاده بهینه از زمان، ذهن و اعتماد دانشجویان در رشد ساختگی، مهارتی و منشی آنان تلاش می‌کنیم.

۲. برای ارتقای توان علمی، خردورزی، اخلاق‌مداری، جامعه‌پذیری و توان حرفه‌ای دانشجویان از دانش، فناوری و مهارت‌های به روز استفاده می‌کنیم.

۳. حفظ کرامت انسانی افراد، مرام ما است. رفتار ما احساس ارزشمندی را به دانشجویان و بکاران منتقل می‌کند و رشد منافع ایشان را در پی دارد.

۴. اقتدار همراه با صمیمیت و قانون‌پذیری با انعطاف ضابطه‌مند را فضیلت حرفه‌ای می‌دانیم.

۵. با خیرخواهی، به نحو پیش‌بینی‌پذیر و بدون منت در دسترس دانشجویان، هستیم.

۶. با گروه آموزشی، دانشکده و دانشگاه بکاری مسؤله و در چارچوب تخصص خود خواهیم داشت.

۷. به ملاک‌های سبب‌پذیر در هرگونه داوری علمی و حرفه‌ای پابند، هستیم.

۸. خیرخواهی و تعهد حرفه‌ای، ما را به یاری، مشارکت و توانمندسازی یکدیگر بر

می انگیزاند.

۹. فعالیت های اعضای هیات علمی نمونه ای از کار گروهی استوار بر همدلی، صمیمیت و

تقدیر می باشد.

۱۰. به منظور اثر بخشی هر چه بیشتر آموزش در تعامل یاد دهنی- یاد گیری، دادن فرصت نقش فعال به دانشجویان و صبوری و سعه صدر را سرلوحه فعالیت های خود قرار می دهیم.

۱۱. ما به رسمیت شناختن خطای دانشجو و راهنمایی مشتقانه، اعتماد به نفس دانشجویان را تقویت و یاد گیری از تجرب را افزایش می دهیم.

۱۲. به حق مالکیت فکری دانشجویان، بکاران و دانشگاه پایبند هستیم.

۱۳. احترام به کسوت و دانشگاهی و تلاش برای اعملاهی جایگاه اجتماعی اعضای هیات علمی و اهتمام به خوش نامی دانشگاه و وظیفه اخلاقی ما است.

۱۴. در تعامل با دانشجویان و بکاران بر صداقت، صراحت همراه با احترام اصیل و توجه به استقلال فردی آنان پایبند هستیم.

۱۵. مواجهه اخلاقی با سوال دانشجویان، توجه به بایسته های اخلاقی در مدیریت کلاس و انصاف در ارزشیابی تحصیلی و وظیفه اخلاقی ما است.

۱۶. به جانشین پروری اهتمام می ورزیم.

۱۷. در ارائه توانایی ها و تجارب حرفه ای، دانشمندان و محققان صادق، مستقیم.

۱۸. به حفظ حریم خصوصی و ارتقای امنیت جنسیتی و سلامت ذهنی و روانی دانشجویان
و بکاران اهتمام می‌ورزیم.

نظامنامه
اخلاق
آموزش

۹. عهدنامه اخلاقی مدیران و کارشناسان آموزشی

مدیران و کارشناسان آموزشی رسالت مؤثر در اهداف آموزشی دانشگاه دارند؛ خدمت خالصانه به دانشجویان و تلاش برای رشد علمی و معنوی جامعه را وظیفه مقدس خود می‌دانیم و در همه شئون حرفه‌ای با خود مهربان بوده و بر مسئولیت‌های اخلاقی خویش در قبال حقوق دانشجویان، اعضای هیأت علمی و سایر بهکاران و نیز تعالی جایگاه علمی و آموزشی دانشگاه به شرح زیر پیمانده هستیم:

۱. مراجعات افراد را کشوده شدن در رحمت الهی به روی خود می‌دانیم و با خشودوی در رفع نیازهای آنان تلاش می‌کنیم و هرگز خدمتان را به وسیله منت، آزار و کم کاری باطل نمی‌کنیم.

۲. با سکلونی و خدمت رسانی شفاف، به موقع و مؤثر را وظیفه اخلاقی خود می‌دانیم.

۳. بر حفظ کرامت انسانی، سلامت جسمی، روحی و امنیت جنسیتی دانشجویان و

بهکاران تاکید می‌کنیم.

۴. اطلاع رسانی و ارائه مشاوره شفقتانه و آشناساختن دانشجویان و بهکاران با مقررات،

آمین نامه‌ها و فرآیندها، وظیفه حرفه‌ای و اخلاقی ما است.

۵. با دوری هوشمندانه از مواضع بدنامی، کرامت و منزلت حرفه‌ای خویش را حفظ

می‌کنیم.

۶. استعاده بهینه از زمان و منابع در اختیار و توجه به اثر بخشی فعالیت‌ها و خدمات آموزشی

را شرط ماندگاری در حرفه می‌دانیم.

۷. در مواجهه با مشکلات آموزشی از مضمربیایی و فراگفنی دوری می‌کنیم و با سه صدر و مسؤله در جهت تشخیص و حل اثرش مسأله تلاش می‌کنیم.
۸. بر اساس خوداینکتنگی و روحیه آموزش پذیر، شایستگی های حرفه ای خود را افزایش

می‌دسیم.

۹. با خیرخواهی و حفظ حریم شخصی و شغلی به یاری همیگر می‌شاییم.
۱۰. وفاداری به مأموریت و اهداف دانشگاه و تلاش برای ارتقای خوش نامی آن را وظیفه اخلاقی خود می‌دانیم.
۱۱. رازداری و حفظ حریم خصوصی دانشجویان و بهکاران علمی و اجرایی وظیفه اخلاقی ما است.

۱۰. عهدنامه اخلاقی گروه‌های آموزشی

گروه‌های آموزشی واحد علمیاتی در انعامی رسالت آموزشی دانشگاه محسوب می‌شوند. نشاط علمی، حسن بکاربری و پابندی به مسولیت‌های اخلاقی در گروه‌های آموزشی، تاثیر راهبردی در تربیت شهروندان متخصص و مسول دارد. اصول اخلاقی به شرح زیر مورد توجه گروه‌های آموزشی است:

۱. تدوین و بازنگری رسالت گروه در راستای اهداف و مأموریت‌های کلان دانشگاه همراه با ملاحظات اخلاقی راهبردها و اسرلوحه کار گروه آموزشی قرار می‌دهیم.
۲. نسبت به ارتقای مستمر کیفیت آموزشی از طریق ارزیابی درونی و بهبود فرآیندها و روش‌ها اهتمام داریم.
۳. صمیمیت، نشاط علمی و احترام به اعضای گروه، کارشناسان و مدیران آموزشی و دانشجویان را ترویج می‌دهیم.
۴. گروه را قردان تجارب حرفه‌ای، نوآوری، خلاقیت و رعاورد‌های اعضای گروه و دانشجویان قرار می‌دهیم.
۵. فرهنگ تعامل، گفتگو و کارگروهی را در جهت تشخیص و حل مسائل حرفه‌ای و تصمیم‌گیری‌ها در فعالیت‌های گروه آموزشی ارجح می‌نیم.
۶. به نحو نظام‌مند به مسولیت‌های اخلاقی دانشگاه پابندیم.
۷. انتخاب مدیر گروه، جذب بیات علمی، توزیع درس، تعیین گروه‌های

پایان نامه و رساله و سایر فعالیت های حرفه ای گروه را بر اساس شایسته سالاری، رعایت عدالت و انصاف و توجه به حقوق دانشجویان استوار می کنیم.

۸. اطلاع رسانی به روز، راهبردی و پانچگونی کارآمد راج می نهیم.

۹. افزایش نظم و پیش بینی پذیری گروه برای دانشجویان و بکاران مسولیت اخلاقی ما است.

۱۰. بر پیش بینی و پیشگیری به موقع و موثر از مشکلات مربوط به آموزش، ارزشیابی تحصیلی، روند تحصیلی دانشجویان و بیماری در رفع مشکلات اهتمام می ورزیم.

۱۱. بکار می بین رشته ای و تعامل اخلاقی بین گروهی راج می نهیم.

۱۲. اهتمام مدیریت گروه را بر اقتدار همراه با صمیمیت و به دور از خود رأیی و نظارت بدون ورود به حریم شخصی و شغلی بکاران استوار می کنیم.

۱۳. پاسداری و حمایت فعال از استقلال و مرجعیت علمی، تخصصی و حرفه ای گروه آموزشی و اعضای گروه و وظیفه اخلاقی ما است.

۱۱. عهدنامه اخلاقی اعضای کانون های صنفی و سمن ها

اعضای کانون های صنفی، انجمن های علمی و سازمان های مردم نهاد با آگاهی از نقش ارزشمند خود در دستیابی دانشگاه به اهداف آموزشی بر مسئولیت های اخلاقی خود به شرح زیر تاکید دارند:

۱. خود را در بهبود مستمر آموزش مسؤل می دانیم و در افزایش کیفیت آموزشی، ارتقای اخلاقی و برنامه های تربیتی دانشجویان مشارکت فعال داریم.

۲. حفظ استقلال، بی طرفی و هویت مردم سالارانه تشکیلات دانشجویان و دانشکاهیان مرام ما است.

۳. به نظامنامه اخلاق آموزش پایبند، مستقیم و در ترویج آن مشارکت اشرنش داریم.

۴. بادیگر کانون های صنفی، سمن ها و نهاد های دانشگاه تعامل سازنده و اخلاقی داریم.

۵. از استقلال و مرجعیت علمی، تخصصی و حرفه ای گروه های آموزشی و اساتید حیات می کنیم.

۶. روابط سازنده و اخلاقی اعضای کانون ها و سمن ها با منابع انسانی در محیط درونی به عنوان مثال اعضای کانون صنفی اساتید (استاد با دانشجو- استاد با کارمند- استاد با مدیران آموزشی و...) را کرامی می داریم.

۷. بر تعامل و خدمات متقابل آموزش و کانون ها تاکید می کنیم.

۸. از پیشکوتان، پیشروها و نوآوران در آموزش قردادانی می‌کنیم.
۹. خود را سازمان یادگیرنده می‌دانیم.

نظامنامه
اخلاق
آموزش

نظامنامه
اخلاق
آموزش

فرآیندها و نظام های حرفه ای

۱۲. اخلاق آموزش الکترونیکی

شناخت مسؤلیت‌های اخلاقی در آموزش الکترونیکی و پابندی به آنها را برای تبدیل محدودیت‌های آن به مزایا و نیز تبدیل تهدیدها به فرصت است. اخلاق آموزش الکترونیکی سبب افزایش ارتقای کیفیت آموزش و پیشگیری از پیامدهای زیانبار احتمالی می‌شود که به شرح زیر است:

۱. ارتقای مهارت‌های فناوری و سواد رسانه‌ای در استفاده بهینه از آموزش الکترونیکی به عنوان وظیفه اخلاقی و حرفه‌ای همه فعالان در آموزش اعم از مدیران، اعضای هیات علمی، کارشناسان و دانشجویان.
۲. ارتقای دانش، اخلاق حرفه‌ای و مهارت تدوین برنامه‌های آموزشی چندرسانه‌ای و استفاده از آنها.

۳. مسؤلیت‌پذیری مدیران و حسن بکارگیری آنان با استناد و کارشناسان در ارتقای کیفیت، سهولت و سرعت آموزش الکترونیکی.
۴. توجه به سلامت روانی و آرامش ذهنی اساتید و دانشجویان در آموزش الکترونیکی.
۵. احترام به حقوق پدیدآورندگان محتوای آموزشی چندرسانه‌ای و نوآوری‌ها.
۶. ایجاد بسترها و تأمین امکانات و منابع لازم برای تسهیل در آموزش الکترونیکی.
۷. فراهم‌آوری دسترسی عادلانه و حمایت مالی و تجهیزاتی از دانشجویان نیازمند (د

استفاده از آموزش الکترونیکی).

۸. بیند سازی و تناسب سازی برنامه های درسی با آموزش الکترونیکی.

۹. استقرار فرآیند مضمّنه، عادلانه و متناسب ارزیابی عملکرد اعضای هیأت علمی در آموزش الکترونیکی.

۱۰. استقرار فرایند مستمر، مضمّنه و علمی ارزشیابی تحصیلی در آموزش الکترونیکی.

۱۱. ایجاد فضای تعاملی مناسب و امن برای اشتراک منابع، مشارکت و فعالیت گروهی دانشجویان.

۱۲. ترویج فرهنگ در سخاری و امانداری در آموزش الکترونیکی.

۱۳. توجه به اهمیت آموزش های ترکیبی (حضوری و الکترونیکی).

۱۴. توجه به ابعاد اخلاقی بسترها و برنامه های آموزش الکترونیکی با تاکید بر کرامت انسانی، حفظ حریم خصوصی و مالکیت فکری.

۱۵. توجه به اختصاص وقت بیشتر و فعالیت افزون تر اساتید در ارائه آموزش

الکترونیکی و جبران عادلانه خدمات.

۱۶. بهبود شیوه های نظارت در آموزش الکترونیکی با حفظ حریم شغلی و اعتماد به اساتید

و دانشجویان.

۱۷. تناسب‌سازی فعالیت‌های آموزشی الکترونیکی با زندگی شخصی و خانوادگی.

نظام‌نامه
اخلاق
آموزش

۱۳. اخلاق ارزشیابی تحصیلی

ارزشیابی تحصیلی از عناصر مهم نظام آموزشی و مؤثر در شناخت رخنه‌ها و قوت‌ها در فرآیند یاددهی-یادگیری است. در فرآیند ارزشیابی تحصیلی با توجه به حقوق دانشجو و اساتید، رسالت دانشگاه و منافع ملی بر مسئولیت‌های زیر تأکید می‌شود:

۱. استقرار نظام جامع ارزشیابی تحصیلی استوار بر دانش، اخلاق و فناوری به روز ارزشیابی.

۲. ارتقای دانش و مهارت اعضای هیأت علمی در ارزشیابی تحصیلی عینی در آموزش حضوری و الکترونیکی.

۳. عدالت رویه‌ای در آزمون‌سازی و اجرائی ارزشیابی تحصیلی، رعایت بی‌طرفی در فرآیند ارزشیابی تحصیلی و پرهیز از هرگونه مداخله احساسی و تلافی‌جویانه در آن.
۴. کرامت و احترام به اساتید و دانشجو و اعتماد به آنان در نظارت بر ارزشیابی تحصیلی.

۵. ارزیابی و اصلاح اخلاقی و مستمر شیوه‌های ارزشیابی تحصیلی و توجه به ویژگی‌های رشته‌ای.

۶. توجه سبابت به بایست ارزشیابی از بعد دانش افزایی، مهارت افزایی و ارتقای نگرشی و تأکید بر شیوه‌های ارزشیابی یاددهنده و عامل ارتقای خودشناسی و اعتماد به نفس.

۷. پایبندی به ارزشیابی تحصیلی مستمر در همه مراحل فرآیند یاددهی-یادگیری، ناظر به

محتوای آموزشی و فعالیت‌های گروهی و انتخاب بهترین عملکرد به عنوان نمره پایانی در امتحانات مستمر.

۸. توجه به حق انتخاب دانشجویان در فرآیند ارزشیابی مانند ارائه سوالات انتخابی در آزمون‌ها.

۹. توجه به تناسب ارزشیابی با آموزش ارائه شده و توجه به توان و طاقات دانشجویان در ارزشیابی مستمر تحصیلی.

۱۰. پایداری به جنبه‌های اخلاقی در اجرای آزمون‌ها به ویژه کرامت و حریم خصوصی دانشجویان.

۱۱. تسهیل دسترسی به سالانه آزمون و امکانات متناسب با ارزشیابی و استفاده از فضای استاذارو و مناسب از جهت نور، دما، راحتی و... و توجه به محدودیت‌های جسمی برخی از دانشجویان و ارائه خدمات مورد نیاز.

۱۲. رعایت عدالت رویه‌ای و انصاف در بررسی پاسخ دانشجویان به آزمون‌ها و نمره‌دهی به فعالیت‌های آموزشی.

۱۳. تأمین شرایط امن و آرام روحی و روانی و پرهنراز ایجاد اضطراب و نگرانی در فرآیند مستمر ارزشیابی تحصیلی.

۱۴. پاسخگویی به نقد و اعتراض دانشجویان، بررسی شفاف و مؤلله همراه با شجاعت

خطاندازی.

۱۵. رازداری و حفظ محرمانگی اطلاعات در اعلام نتایج آزمون.

۱۶. توجه به تفاوت های فردی و پرهیز از دامن زدن به رقابت های ناسالم.

نظامنامه
اخلاق
آموزش

۱۴. اخلاق در مایت پایان نامه ها و رساله ها

پژوهش های پایان تحصیلات نقش مهمی در دانش افزایی، مهارت افزایی پژوهشی و ارتقای نگارش دانشجویمان دارد و فرصتی برای پاسخ به نیازهای علمی جامعه و توسعه دانش است. اهتمام به افزایش بهره‌وری و کیفیت پایان نامه ها و رساله ها از مسوولیت های خطیر دانشگاه، گروه های آموزش و اعضای هیأت علمی است. موارد مطرح در این محور از نظامنامه به شرح زیر می باشد:

۱. تدوین راهبردها و خط مشی های پژوهش های پایان تحصیلات تکلیفی دانشجویمان در جهت تربیت علمی آنان، پاسخگویی به نیازهای علمی جامعه و توسعه جهانی دانش به وسیله گروه های آموزشی و ارزیابی اخلاقی راهبردها.

۲. آموزش صین عمل در ستاری علمی به دانشجویمان در فرآیند مایت پایان نامه ها و رساله ها.

۳. احترام به حق انتخاب دانشجویمان در خصوص موضوع، اساتید راهنما و مشاور در چارچوب مقررات.

۴. یاری متخصمانه و مشفقانه و کام به کام دانشجویمان در ایده یابی، طراحی نقشه پژوهش و مراحل انجام پژوهش.

۵. احترام به استقلال دانشجو و حق مالکیت معنوی او و پرهیز از هرگونه مداخله جویی

و ارتباط ناسالم در فرآیندهایت پایان نامه ها و رساله ها و اجتناب از استفاده ناروا از توان و یافته های دانشجویان.

۶. پابندی به انصاف، بی طرفی و عدالت رویه ای در داوری طرح نامه ها و پایان نامه ها و رساله ها و پرهیز از هرگونه مواجهه سببی و غرض ورزی.

۷. احترام نسبت به حق برخورداری دانشجویان از امکانات و منابع لازم در پژوهش های پایان تحصیلات تکمیلی و حمایت از انتشار بین المللی نتایج آنها.

۸. تدوین شرح وظایف شفاف برای اساتید راهنما، مشاور و داور و استقرار نظام ارزیابی و نظارت بر فعالیت های اساتید و دانشجویان در فرآیندهایت پایان نامه ها و رساله ها و قدردانی مؤثر از فعالیت های برحسته.

۹. توجه و پابندی به تخصص علمی در پیشنهاد، تصویب و پذیرفتن مسؤلیت راهنمایی، مشاوره و داوری پایان نامه ها و رساله ها.

۱۰. پابندی به ضوابط علمی، روشی و اخلاقی داوری و پرهیز از سلیقه گرایی و تعارض منافع.

۱۱. اهتمام بر تعالی جایگاه جلسات داوری طرح نامه ها، پایان نامه ها و رساله ها از همکاره دفاع به همکاری مشارکت علمی.

۱۲. عمده‌داری استاد راهنما و دانشجو نسبت به مسئولیت اخلاقی پژوهش پایان تحصیلات و گزارش‌های حاصل از آن (پایان نامه، رساله، مقاله، کتاب و سایر محصولات).

نظامنامه
اخلاق
آموزش

نظامنامه
اخلاق
آموزش

پیوست: تعریف مفاهیم

آموزش چندرسانه‌ای (Multimedia Education): آموزش با کمک رایانه با امکانات چندرسانه‌ای است که چندین حس را همزمان در فرآیند یادگیری درگیر می‌کند. این روش آموزش نیازمند ترکیب و هماهنگی میان محتوای آموزشی و رسانه‌های گوناگون است.

احترام (Respect): واژه احترام در زبان فارسی دو کاربرد عام و خاص دارد. در کاربرد عام به معنای ارج نهادن به کسی یا چیزی است مانند احترام به خرد جمعی. در کاربرد خاص احترام به رفتار ارتباطی اطلاق می‌شود که احساس ارزشمندی را به طرف ارتباط منتقل می‌کند. احترام در مفهوم سلبی خودداری از رفتاری است که احساس کمتری را به طرف ارتباط منتقل کند.

احترام به کرامت ذاتی انسان (Respect for Human Dignity): تمامی انسان‌ها قابل احترام هستند و باید به تمامی انسان‌ها بدون هیچ شرطی احترام گذاشت. بنابراین قدرتمندی، بزرگی و حرمت انسان‌ها باید ارج نهاده شود.

اخلاق کاربردی (Applied Ethics): به معنای کاربرست تحلیلی و انتقادی قواعد اخلاق بهنجاری در موقعیت معین است.

ارزشیابی تحصیلی (Academic Evaluation): به معنای حلقه‌ای توانان در فعالیت‌های آموزشی و تکمیل‌کننده سایر فعالیت‌ها است. در این مرحله با استفاده از روش‌ها و فنون مختلف بازده‌های یادگیری دانش‌سجیده می‌شود. بنابراین معیاران توفیق در دستیابی به هدف‌های آموزشی تعیین و مراحل آموزش بر این اساس بررسی می‌شود.

ارزشیابی یاد‌هنده (Learning Test): به معنای آن است که هر فردی باید به طور مداوم در حال یادگیری باشد و این امر حتی در زمینه ارزشیابی نیز صدق می‌کند که سبب ارتقای خودشناسی و نیز یادگیری می‌شود.

ارزیابی عملکرد (Performance Assessment): به معنای فرآیند جمع‌آوری، تجزیه و تحلیل و گزارش اطلاعات مربوط به عملکرد یک فرد، گروه، سازمان، سیستم است. این ارزیابی نقش مهمی در مشکل‌یابی و رفع موارد مورد نظر دارد.

استقلال (Autonomy): دانشگاه بتواند به عنوان یک نهاد توانمند، خود را اداره کند و دارای مدیریت خودگردان باشد و از اختیارات اداری، مالی، تشکیلاتی و برنامه‌ریزی‌های آموزشی و پژوهشی و امثال آنها برخوردار باشد که تاثیر بسیاری بر پاسخگویی و رشد دانشگاه دارد. به عبارتی دیگر سیاستی اصولی برای افزایش مسؤلیت‌پذیری و پاسخگویی دانشگاه در قبال جامعه و پویایی آن است. استقلال فردی نیز که به معنای خودکفایی و پذیرش مسؤلیت بوده که در این زمینه بسیار ارزشمند است.

اصول اخلاقی: نمک نظامنامه اخلاق.

اعتدال همراه با صمیمیت یا قاطعیت (Assertiveness): صراحت، صداقت، احترام متقابل و توجه به استقلال طرف ارتباط است.

امانتداری (Trusteeship): به معنای نگهداری و استفاده صحیح از تمامی مواهب و

امکانات تحت اختیار ما است که به خدا و افرادی دیگر تعلق دارد.
امنیت جنسیتی: ننگ حقوق جنسیتی.

انجام و یکپارچگی (Integrity): یکپارچه و بهمان بودن تمامی مؤلفه‌ها و بخش‌های مطرح در نظام آموزش عالی که تولید کوناگونی از جمله نهادینه شدن، سخاوت، اخلاقی، فیزیت رقابتی پایدار، تمهد، ایجاد اتحاد، صداقت و وفاداری دارد.

انصاف (Fairness): داوری و ارزشگذاری یکسان در مورد عمل ارتباطی واحد در افراد کوناگون در موقعیت‌های ارتباطی یکسان بدون توجه به افراد و منافع دخیل در عمل آن افراد است (نگ: فعالی و فدایی، ۱۳۹۷: ۲۴۵).

پایداری (Stability): دوام تصمیم‌ها و رفتارها در بلندمدت که لازم‌ه زیرساخت برای مدیریت اخلاق‌مدارانه محسوب می‌شود.

پیش‌بینی‌پذیری اخلاقی (Ethical Predictability): نضلتی در سازمان که سبب می‌شود محیط بر اساس آن عملکرد سازمان را در قبال حقوق خود پیش‌بینی کند.

جانشین‌پروری (Succession Planning): شناسایی استعداد‌های انسانی و تربیت و نگهداری افراد برای پست‌های کلیدی نظام آموزش عالی است. جانشین‌پروری به معنای نگاه آینده‌نگر آموزش عالی است که در رسیدن به اهداف آموزش عالی بسیار مؤثر می‌باشد.

حریم خصوصی (Confidentiality): اطلاعات مربوط به امور شخصی افراد که از ورود دیگران

به آن نافرند، هستند و باید حفظ شود.

حساسیت‌های اخلاقی (Ethical Sensitivities): دارا بودن ابعاد مختلف از جمله احساسات فردی، توانایی‌های علمی و توان استدلال و تصمیم‌گیری است که برای دستیابی به آن وجود ویژگی‌های فردی و آگاهی‌های آموزشی مورد نیاز است. حساسیت اخلاقی یکی از معیارهای صلاحیت حرفه‌ای محسوب می‌شود و بر عملکرد اخلاقی و ارتقای ارتباط بین افراد مؤثر است.

حقوق جنسیتی (Gender Rights): به معنای آن است که زنان و مردان در اجتماع، اقتصاد و سایر جنبه‌های جامعه دارای حقوقی هستند که بر اساس ویژگی‌های شخصیتی باید عدالت در این زمینه لحاظ شده و تبعیضی صورت نگیرد. در این زمینه احساس آراش به دور از سوء استفاده‌های جنسیتی که به افراد امنیت جنسیتی (Gender Security) را متزلزل کند بسیار با اهمیت است. حوزه آموزش (Education Domain): شامل معاونت آموزش وزارت معتمد

و همه فعالیت‌های مرتبط با آموزش در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی می‌شود.

دستکاری (Honesty): به معنای کاری است که برای ما و دیگران مفید بوده و به ما و

دیگران صدمه نمی‌زند.

رازداری (Secrecy): پنهان کردن اطلاعات از افراد یا گروه‌های خاصی است که نیازی به دانستن آنها وجود ندارد. بنابراین رازداری به معنای پنهان نگه داشتن اطلاعات است.

رشد اخلاقی (Ethical Development): تغییر و حرکت از وضعیت موجود اخلاقی اعم از خوب و بد به وضعیت مطلوب اخلاقی اعم از خوب و عالی است.
 سخن (NGO): به معنای سازمان های مردم نهاد است.
 ندج لاج اخلاقی: نیک نظامنامه اخلاق.

شفافیت (Transparency): آشکار بودن مبنای تصمیم گیری ها و سازوکار های حاکم بر توزیع قدرت و درآمد است. به عبارتی دیگر آزاد گذاشتن جریان اطلاعات و قابل دسترس بودن آن برای همه کسانی که با تصمیم ها در ارتباط هستند. شفافیت سازمانی نقش مهمی در توسعه سرمایه اجتماعی و ایجاد اعتماد دارد.

صاحبان حق (Rightful Owners): در لغت به معنای آن است که حرفه فردی در زندگی خود دارای حقوقی است و در نتیجه صاحب حق خوانده می شود. در اصطلاح اخلاق سازمانی به افراد، گروه ها و سازمان هایی اطلاق می شود که در محیط درونی و بیرونی یک سازمان قرار دارند و از عملکرد آن سازمان تأثیر می پذیرند و به همین سبب آن سازمان در قبال آنها وظایف اخلاقی دارد.

عدالت (Justice): عدالت سه گونه است. عدالت توزیعی، رویه ای و رفقاری. عدالت توزیعی به معنای تخصیص منابع و سایر موارد به صورت کارا، انرشنش و اصولی به منظور رفع حداکثری نیاز و رسیدن به اهداف مورد نظر است. عدالت رویه ای به معنای داشتن مواجه

یکسان با افراد در شرایط یکسان است. عدالت رفتاری به سبک رفتار ارتباطی یکسان با افراد در شرایط یکسان اطلاق می‌شود.

عهدنامه اخلاقی: نیک نظامنامه اخلاق.

فرهنگ سازمانی (Organizational Culture): مجموعه‌ای در هم تنیده از معانی و مفاهیم مشترک در یک سازمان که موجب تمایز آن سازمان از سازمان‌های دیگر می‌شود.

قدردانی (Gratitude): به معنای کیفیت شکر، آماگنی برای قدردانی و جبران مهربانی است.

کیفیت (Quality): معیار و استاندارد می‌کند که در مقابل اندازه‌گیری چیزی در برابر چیزی‌های مشابه دیگر به دست می‌آید و درجه برتری آن را نشان می‌دهد.

گروه‌های آسیب‌پذیر (Vulnerable Groups): گروه‌هایی از افراد که آسیب‌پذیری بیشتری نسبت به افراد عادی دارند. از آن جمله می‌توان معلولین، خانم‌های باردار و افراد مسن را نام برد.

مالکیت فکری (Intellectual Property): به معنای اثر یا اختراعی که نتیجه خلاقیت است، مانند یک نسخه خطی یا طراحی مشخص که شخص از آن برخوردار بوده و می‌تواند برای آن حق ثبت اختراع، حق چاپ، علامت تجاری و... را درخواست کند.

مالکیت معنوی: نیک مالکیت فکری.

مسئولیت‌های اخلاقی سازمان: نمک‌شور و کد‌های اخلاقی.
 مشارکت طلبی (Participation): دخیل کردن تمامی ذینفعان خانواده بزرگ آموزش
 عالی در امور مربوط به آنهاچه در تصمیم‌سازی، اجرا و نظارت است.
 شور و کد‌های اخلاقی: نمک‌نظامنامه اخلاق.

نظام‌های حرفه‌ای (Professional Systems): مجموعه‌ای از مؤلفه‌ها و عناصر که
 دارای اهداف خاص و واحد بوده و به صورت یکپارچه و برنامه‌ریزی شده برای رسیدن به آن
 اهداف تلاش می‌کند.

نظامنامه اخلاق (Ethical Document): سازمان‌های پایه‌های رسمی اخلاقی گوناگون
 دارند: ساده‌ترین آنها اصول اخلاقی (Ethical Principles) شامل اصل‌های راهبردی
 اخلاق (۱۲ مورد) در سازمان است. منشور اخلاق سازمانی (Code of Ethics) شامل
 خط‌مشی‌های اخلاقی سازمان در قبال حقوق ذی‌نفعان و عناصر محیط درونی و بیرونی سازمان
 است. عهدنامه اخلاقی (Ethical Oaths) منابع انسانی شامل وظایف و تعهدات اخلاقی
 سطوح مختلف منابع انسانی در سازمان است. سند اخلاقی (Ethical Document) که
 در زبان فارسی از آن به آیین اخلاق (نمک‌جامعه مهندسان مشاور) و نظامنامه اخلاق تعبیر
 می‌کنند. نظامنامه اخلاق بیانیه فرآیند، مسجّم و شامل اصول اخلاقی، منظور اخلاق سازمانی و
 عهدنامه اخلاقی سازمان، است. در نظامنامه اخلاق آموزش عنصر چهارم یعنی اخلاق در

فرآیندها و نظام‌های حرفه‌ای افزوده شده است.
تقدیر و پاسخگویی (Accountability): پذیرش صبورانه و آگاهانه تقصیرات و پاسخگو بودن به صورت مناسب نسبت به آنها است.
نقش الگویی (Role Model): به معنای شخصی است که رفتار و موفقیت‌هایش می‌تواند برای نمونه توسط سایر افراد به ویژه افراد جوان تقلید شود.
نور چشم پروری (Favouritism): توجه ناعادلانه به افرادی که گروه‌ها خاص که به دیگران ضرر می‌رساند.

وفاداری به حقیقت (Loyalty to the Truth): تکلیف بر بیان حقیقت و عمل کردن بر طبق آن و عدم مخفی کردن آن تحت هر شرایطی است.
هدایت تحصیلی (Academic Guidance): فرآیند ارائه راهنمایی و مشاوره به افراد است تا ضمن آشنایی با استعدادها، علایق، توانایی‌ها و ویژگی‌های شخصیتی خویش، شناخته‌شده‌های تحصیلی و مشاغل مورد نیاز جامعه را بشناسند و بر اساس آن، به صورت آگاهانه‌شانه‌ورشته تحصیلی مناسب خود را انتخاب کنند. هدایت تحصیلی مسیر تحصیلی و شغلی افراد را رقم زده و بسیار سرنوشت‌ساز است.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری